

80 DE NUMERE, CINCI VIEȚI, UN NUME: „REVISTA ROMÂNĂ”

Pentru cei care știu cât de cât istoricul „Revistei române” și activitatea redacțională a ultimelor două decenii, titlul spune, practic, totul. Pentru cei care au de-a face doar cu produsul finit, publicația, foarte probabil, nu este decât o altă banală revistă (în limba română). Însă această altă banală revistă a ajuns, în iunie 2015, la un frumos moment aniversar.

Un astfel de moment constituie, sau ar trebui să constituie, nu doar un prilej de bucurie și de satisfacții, ci și o împrejurare de reflecție și de retrospectivă. Pentru activitatea și destinul unei publicații acest lucru este mai mult decât indicat, mai ales în vremurile actuale... „Revista română”, o „publicație a românilor de pretutindeni”, după cum se recomandă, se află la un frumos (și neașteptat pentru unii) prag cronologic.

Un foarte succint bilanț ar putea arăta astfel:

– „Revista română” a intrat în al 21-lea an de existență.

– „Revista română” a ajuns la al 80-lea număr din noua serie (sau din a cincea sa viață, după cum ar spune unul din membrii actualului colectiv redacțional¹).

– „Revista română” este cea mai cunoscută publicație din peisajul contemporan al ASTREI (conform constatărilor autorului acestor rânduri și mărturiilor multor altor aștrști din țară și de aiurea).

– „Revista română” este, în același timp, o publicație bătrână și tânără. Bătrână, fiindcă o apasă povara „vieților” anterioare, începutul datînd chiar în anul 1861, cînd a apărut și ASTRA. Tânără, fiindcă încearcă, după puteri și după priceperea echipei redacționale, să se adapteze și să se integreze vremurilor pe care le trăim, promovînd frumosa și nobila idee a propășirii culturii și a limbii române, a istoriei naționale în întreg spațiul istoric și etnic românesc.

– „Revista română” este, în fine, un adevărat loc

de întîlnire în spirit și în gîndire a unora din cei care se înscriu, prin preocupările lor, pe coordonatele românității actuale, dorind să continue, după putință, lupta pentru limbă și identitate națională.

Într-o lume în care cuvinte precum *patriotism*, *național*, *identitate*, *autohtonism* și altele aidoma par de-a dreptul redundante și fără nici un rost, aruncate într-un cotidian parcă tot mai cenușiu, „Revista română” reprezintă, pentru cei care știu să vadă și să înțeleagă, o altfel de hartă a Țării, o hartă unde nu este nevoie să se demonstreze nimănui că pămînturile românești sunt românești și că românii sunt români. În paginile sale se regăsesc Basarabia și Bucovina întregite, Maramureșul e iarăși unul, Banatul așijderea; aici își spun păsurile românii timoceni și cei din zona Vidinului; aici mai pîlpîie, cît și cînd se mai poate, ce a rămas din minoritatea românească din Ungaria; aici se fac auzite vocile românești din Transnistria și din regiunea Odesa... Cel mai adesea triste, de prea puține ori vesele aceste voci...

A.I. Odobescu, Nicolae Filimon, Vasile Cârlova, Ion Ghica, Tudor Vianu, Dimitrie Bolintineanu, Radu Ionescu, Grigore Cobălcescu, Em. Bacaloglu, Ștefan D. Greceanu, Dumitru Berindei, Pană Buescu, Grigore I. Lahovari, P.S. Aurelian, Teohari Antonescu, Ioan Bogdan, Simion Mehedinți, Petru Missir, Constantin Rădulescu-Motru, N. Iorga, N.A. Bogdan, Ovid Densușianu, Ion Barbu, Tudor Vianu, Camil Petrescu, Perpessicius, Zaharia Stancu, Eugen Lovinescu, Șerban Cioculescu, Gavril Istrate, Al. Husar, Constantin Ciopraga, Petru Zugun, Bogdan Ulmu, Stelian Dumistrăcel, Florin Faifer, Mircea Ciubotaru, Cătălin Ciolca, Claudiu Paradais, Nicolae Turtureanu, Victor Durnea, Liviu Papuc, Dimitrie Vatamaniuc, Gh. Platon, Al. Zub, Victor Spinei, Ioan Caproșu, Petronel Zahariuc, Laurențiu Rădvan, G. Iuțiș, Mihai-Răzvan Ungureanu, Ion

Revista română

Anul I,

1

Iunie, 1995

Editor: ASTRA - DESPĂRȚĂMÂNTUL „MIHAIL KOGĂLNICEANU” - IAȘI

Cîteva cuvinte

Cîteva vreme după 22 decembrie 1989, cînd parcă devenisem cu toții — vorba dulce a poetului — „tineri și curați la trup” —, adică, mai prozaic zis, nădăjduiam că totul se poate și trebuie cît mai degrabă făcut, între atîtea inițiative salutare, de admirabilă generozitate, am putut înregistra (și nu fără emoție) reînvierea mult glorioasei ASOCIAȚIUNI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA POPORULUI ROMÂN. ASTRA, operă — în principal — a părinților-cărturari patrioți George Barițiu și Timotei Ci-a-riu își propunea atunci, la 1861,

prin statutul oficial, cultivarea minții și a inimii românilor, a limbii și literaturii lor — teliuri apolitice, nevinovate din punctul de vedere al stăpînirii austro-ungare; în fapt, *Asociațiunea*, inițiatorii urmăreau cu clarviziune și perseverență (ardelenescă) un unic scop, curat politic și patriotic: deșteptarea conștiinței naționale în vederea realizării marelui vis, *Unirea cu Tara*.

Nu poate fi, deci, de mirare că regimul comunist, în furia revoluției culturale, a demolat de a sufletului românesc, care era ASTRA, cum va demola și în continuare altele și atîtea instituții și monumente, asezăminte și personalități, tot ceea ce i se părea că este *adevărat*, și nu propagandistic, românesc.

Revenind la reînființarea ASTREI în 1990, o observație se impune din capul locului: „As-

tăzi, ca și la înființarea (din 1861 — n.n.), a Asociației ASTRA, poporul român se afla după o îndelungată stare de somnolență și letargie.” (Dumitru Acu, în *ASTRA dejenă*, din 3—4 octombrie 1992).

Emulația provocată de redșteptarea ASTREI, după mai bine de patru decenii de întemnițare, a fost atît de profundă încît, odată cu reînființarea *despărțămîntelor* tradiționale din Transilvania și Banat, *Asociațiunea* a trecut munții începînd a cuprinde treptat și celelalte provincii ale țării, precum și zone cu populație masiv românească din jur (în totul, adică socolind și ASTRA basarabeană, reînființată în 1994, sînt vreo 30 de filiale). Totodată, reamintindu-și unul dintre îndemmurile lui Barițiu — „*Presă românească să răspîndească adevărul, binele și frumosul!*” —, multe *despărțăminte* au editat publicații pro-

prii, de frumoasă tinută (v. rubrica *Revista revistelor noastre*). Această atmosferă de autentică emulație culturală nu putea, nicidecum, să ocolească Iașiul. *Despărțămîntul* nostru a decis, deci, editarea unei reviste proprii, care să-și propună — nimic mai mult, dar nici mai puțin — să militeze pentru idealul dintotdeauna al ASTREI (și, negreșit, al cărturării noastre, ne repetăm, din toate vremurile): cultivarea minții și a inimii românilor, a limbii și literaturii lor.”

Fiindcă publicația noastră apare la Iași, Cetatea de scut a Unirii, dar și locul unde s-au tipărit *Dacia literară*, *Convorbiri literare*, *Viața românească* și încă altele, ne-am mai propus ca, în consonanță cu țelurile amintite, să facem o revistă pentru toți românii, năzuind să arătăm cît de aproape de suflet ne sînt frații din Bucovina de Nord și

din Basarabia, dar și cei care trăiesc — cetățeni leali țărilor lor — în Grecia, Ungaria, Bulgaria, Albania sau fosta Iugoslavie.

Încît, în acest dintîi număr, am putea rosti cu oarece îndreptățire: „Ziuă bună, române, oriunde te-ai afla!”

Areta MOȘU

ÎN SUMAR:
CARTEA ALBĂ
A SUFERINȚEI
NEAMULUI
ROMÂNESC

Agrigoroaiei, I. Ciupercă, Mihai Cojocariu, Cătălin Turliuc, Maria Danilov, Victor Cojocaru, Ionuț Nistor, Ovidiu-Ștefan Buruiiană, Bogdan-Petru Maleon și încă mulți, mulți alții, din întreg spațiul românesc... Ce au toți aceștia în comun? Ce leagă toate aceste nume, de la 1861 pînă în anul de grație 2015? Evident, răspunsul nu poate fi decît unul: „Revista română”, cu cele cinci serii/vieți ale sale, periodic în paginile căruiua au publicat, au explicat, au criticat, au polemizat...

Am omis intenționat din lista de mai sus (oricum incompletă...) un nume fără de care a cincea viață a „Revistei române” n-ar fi fost posibilă: Areta Moșu. Destule din ceea ce înseamnă ASTRA la ora actuală n-ar fi fost posibile fără Areta Moșu. Datorită tenacității și încăpățînării de care a dat dovadă, chiar și în momente în care totul părea pierdut, Despărțămîntul ASTRA „Mihail Kogălniceanu” din Iași și, implicit, „Revista română” au răzbit și au ajuns în locuri românești unde nici un reprezentant diplomatic al statului român nu a fost capabil să ajungă din 1990 pînă astăzi. În diverse ocazii, oficiali mai mici sau mai mari au apelat la cunoștințele și experiența domnic-sale pentru a afla și a înțelege ce se petrece, de

fapt, acolo unde ei, din cine știe ce motive, nu puteau/ nu voiau să se deplaseze...

Ajunsă la un moment deosebit, în clipă de frumos și onorant bilanț, „Revista română” poate și trebuie să fie mulțumită de ceea ce a realizat. Actualmente o parte a întregului astrist, publicația a rămas credincioasă idealurilor exprimate și promovate de înaintași privind istoria, cultura și limba neamului. Pînă acum, vitregiile celor douăzeci și unu de ani de existență (1995-2015 — cea mai lungă din toate „viețile” sale) și răutățile oamenilor nu au reușit să o frîngă. Și acesta ar putea fi unul din motivele de mulțumire...

La Mulți Ani, „Revista română”!

Notă:

1. Vezi Iulian Pruteanu-Isăcescu, *Cele cinci vieți ale „Revistei române”*, în „Revista română”, anul XII, nr. 4(46), Iași, decembrie 2006, p. 54-55; anul XIII, nr. 1(47), Iași, martie 2007, p. 60-61; nr. 2(48), Iași, iunie 2007, p. 18-21; idem, *Cele cinci vieți ale „Revistei române” (IV)*, în „Chronos. Revista de istorie”, anul V, nr. 2(9), Iași, 2007, p. 7; idem, „Revista română”. *Un nume, mai multe vieți*, în „Revista română”, anul XIII, nr. 4(50), Iași, decembrie 2007, p. 24-25.